

Η επικαιρότητα του αγίου Μαξίμου του Ομολογητού

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου

(Κήρυγμα στὸν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἰωαννίνων, τήν 21η Ἰανουαρίου 2020, ἀπομαγνητοφωνημένο)

Κατ' ἀρχάς θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω θερμά τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἰωαννίνων καί ἀγαπητό ἐν Χριστῷ ἀδελφό κ. Μάξιμο γιά τήν διακονία τοῦ λόγου πού μοῦ ἀνέθεσε καί μάλιστα τήν σημερινή ἡμέρα πού ἐορτάζει ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, τό ὄνομα τοῦ ὁποίου φέρει ὁ Μητροπολίτης καί ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ἰωαννίνων καί ἀγαπητέ ἀδελφέ Μάξιμε, σεπτή τῶν Ἱεραρχῶν χορεία, Ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, Χριστοῦ διακονία, Ἐντιμότατοι ἄρχοντες καί ἐκλεκτοί Χριστιανοί,

Εἶναι γνωστόν σέ ὅλους σας ὅτι ἀπό τότε πού ἦλθε ἐδῶ στά Γιάννενα ὁ

Μητροπολίτης σας, πού φέρει τό ὄνομα τοῦ ἁγίου Μαξίμου, γίνονται διάφορες ὁμιλίες γιά τόν μεγάλο αὐτόν διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἅγιος Μαξιμος ἔζησε τόν 7ο αἰώνα μ. Χ., σέ ἕναν αἰώνα πάρα πολύ δύσκολο ἀπό πολλές πλευρές, καί ἐκεῖνος ἀναδείχθηκε κορυφαῖος διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας μας καί μέγας θεολόγος, ὑψιπέτης τῆς θεολογίας αὐτός.

Εἶναι ἕνας θεολόγος ὁ ὁποῖος ἐξέφραζε ὅλη τήν θεολογία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τήν ἐποχή του, καί τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων τοῦ 4ου αἰῶνος καί τῶν μεταγενεστέρων Πατέρων. Εἶναι ἐκεῖνος πού ἐξέφραζε τήν θεολογία τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί τῆς Ε΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, εἶχε δηλαδή σοβαρές θεολογικές βάσεις πάνω στίς ὁποῖες στηρίχθηκε.

Ἀλλά ἐκεῖνο πού μπορεῖ νά πῇ κανεῖς εἶναι ὅτι ἐκεῖνος ἔπαιξε σημαντικό ρόλο στήν Ἐκκλησία καί οἱ μετέπειτα ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τόν ἀκολούθησαν πιστά, ὅπως ἔχουμε τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Δαμασκηνό τόν 8ο αἰώνα, ὁ ὁποῖος στό βιβλίο του «Ἐκθεσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» οὐσιαστικά ἀκολουθεῖ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, καί τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή. Καί ἄλλοι μεταγενέστεροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὁ ὁποῖος στόν διάλογο πού εἶχε μέ τόν σχολαστικό Βαρλαάμ, τόν 14ο αἰώνα, στηρίχθηκε στά ἔργα τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καί στά ἔργα τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, γιά νά παρουσιάσῃ τήν ὀρθόδοξη διδασκαλία. Ὅταν διαβάσῃ κανεῖς τά κείμενα τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, βλέπει ἀκριβῶς ὅλο τό πανόραμα τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας.

Γι' αὐτό θεωρῶ καί τόν ἑαυτό μου εὐτυχῆ, γιατί ἀπό τά πρῶτα χρόνια τῆς φοιτητικῆς μου ζωῆς καί τῆς ἱερατικῆς μου διακονίας ἀσχολήθηκα μέ τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ καί τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή. Καί ἔτσι μπορεῖ κανεῖς νά πῇ ὅτι δέν μπορεῖ νά ζήσῃ καί νά ἀποκτήσῃ ὀρθόδοξη θεολογία, ἐάν δέν γνωρίζῃ τήν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καί τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Ἀπό ὅλα ἐκεῖνα τά ὁποῖα θά μπορούσα σήμερα νά τονίσω ἀπό τήν διδασκαλία καί τό ἔργο τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, εἶναι νά ἐπικεντρώσω τήν προσοχή σας σέ δύο ἰδιαίτερα σημεῖα.

1. Ἡ πατερική βάση τῆς θεολογίας του

Τό πρῶτο σημεῖο εἶναι ἡ βάση τῆς θεολογίας του πού εἶναι πατερική. Χαρακτηρίζεται Ὁμολογητής. Ἀλλά τί ὁμολόγησε; Ὁμολόγησε τήν ὀρθόδοξη πίστη καί τήν ὀρθόδοξη παράδοση, ἦταν, δηλαδή, ἕνας μέγας θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας

μας.

Καί ποῦ στηρίχθηκε γιά νά παρουσιάσῃ ὅλη αὐτήν τήν ὀρθόδοξη θεολογία; Ὅπως εἶπα καί πρίν στηρίχθηκε στούς προγενέστερους Πατέρες του καί τό ὁμολογεῖ μέ μία μεγάλη ταπείνωση. Θά γράψῃ ὅτι δέν λέει τίποτα δικό του, ἀλλά λέει αὐτό πού παρέλαβε ἀπό τούς ἁγίους Πατέρες πρό αὐτοῦ. Γράφει χαρακτηριστικά: «Ἐμὸν οὐδέν ἐρῶ παντελῶς», δηλαδή δικό μου δέν θά πῶ τίποτα παντελῶς «ὅ παρά τῶν Πατέρων ἐδιδάχθην, φημί», λέγω αὐτά τά ὁποῖα διδάχθηκα ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρες. Καί προσθέτει: «Μηδέν παραμείβων», τίποτα ἀπολύτως δέν παρακάμπτω, «τῆς αὐτῶν ἐπὶ τούτοις διδασκαλίας».

Εἶναι ἐκπληκτικός αὐτός ὁ λόγος. Τό μέγεθος τῆς θεολογίας τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ βρίσκεται ἀκριβῶς σ' αὐτό τό χωρίο: «Ἐμὸν οὐδέν ἐρῶ παντελῶς» καί στήν συνέχεια λέγει «μηδέν παραμείβων», δέν λέγω τίποτα περισσότερο οὔτε παρακάμπτω αὐτά τά ὁποῖα παρέλαβα ἀπό τούς ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὅταν δῇ κανεῖς τό ὅλο ἔργο τοῦ ἁγίου Μάξιμου, ὅταν διαβάσῃ τόν βίο καί τήν πολιτεία του, τότε τό καταλαβαίνει αὐτό. Ἐξησε σέ μία περίοδο πάρα πολύ δύσκολη. Διότι εἶχε προηγηθῇ ἡ Δ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος πού καθόρισε τό Χριστολογικό δόγμα, ὅτι στόν Χριστό ἐνώθηκαν ὑποστατικῶς οἱ δύο φύσεις, ἡ θεία καί ἡ ἀνθρωπίνη, ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως, ἀδιαιρέτως καί ἀχωρίστως. Ἀκολούθησε ἡ Ε΄ Οἰκουμενική Σύνοδος, ἡ ὁποία καθόρισε πιό λεπτομερειακά αὐτό τό δόγμα τῆς Χαλκηδόνας.

Ὅμως μετά ἀπό τήν Δ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο ἓνα μεγάλο τμῆμα τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ πού βρισκόταν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Αὐτοκρατορίας δέν δέχτηκαν τήν Δ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο καί εἶναι οἱ λεγόμενοι Ἀντιχαλκηδόνιοι ἢ Μονοφυσίτες. Αὐτοὶ πίστευαν ὅτι ὁ Χριστός ἔχει μόνο μία φύση, τήν θεία φύση, ἀφοῦ ἀπορροφήθηκε ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀπό τήν θεία φύση.

Τότε ἀναπτύχθηκε μία ἰδιαίτερη πολιτική ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου καί εἶχε βέβαια καί ἐκκλησιαστική ἀποδοχή, γιά νά βρεθῇ ἓνας τρόπος νά ἐνώσουν τούς Χριστιανούς γιά τό καλὸ τῆς Αὐτοκρατορίας, δηλαδή νά ἐνώσουν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δέχονταν τήν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνας καί ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δέν δέχονταν αὐτήν τήν Σύνοδο καί πού εἶναι οἱ μονοφυσίτες. Τότε βρῆκαν τήν λέξη «μία θέληση», ὅτι ὁ Χριστός ἔχει δύο φύσεις, εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ἀλλά ἔχει μία θέληση. Ἔτσι οἱ Ὀρθόδοξοι μαζί μέ τίς δύο φύσεις θά ἔπρεπε νά δεχθοῦν καί μία θέληση στόν Χριστό καί οἱ Μονοφυσίτες θά ἔπρεπε νά δεχθοῦν μαζί μέ τήν μία θέληση καί τίς δύο φύσεις στόν Χριστό.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος κατάλαβε τὴν ἀλλοίωση τῆς ὀρθοδόξου πίστεως στὸ Χριστολογικὸ δόγμα καὶ ἄρχισε ἕναν μεγάλον ἀγῶνα νὰ ἀναπτύξῃ τὴν διδασκαλίαν ὅτι ὁ Χριστός, βεβαίως ἔχει δύο φύσεις, ὅπως τὸ ἀποφάσισε ἡ Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Χαλκηδόνος, καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχει δύο φύσεις, ἔχει καὶ δύο θελήσεις. Διότι ἡ θέλησις εἶναι ὅρεξις τῆς φύσεως. Ἡ θέλησις δὲν συνδέεται μὲ τὸ πρόσωπο. Τὸ πρόσωπο στὸν Χριστὸ εἶναι ἓνα, καὶ ἔχει δύο φύσεις καὶ δύο θελήσεις.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς Λόγος προσέλαβε καὶ ἔνωσε ὑποστατικὰ τὴν θείαν μὲ τὴν ἀνθρώπινον φύσιν καὶ γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς ἔχει δύο φύσεις καὶ δύο θελήσεις, οἱ ὁποῖες δὲν ἀντιμάχονται μεταξύ τους. Καί, βεβαίως, μὲ αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἁγίου Μάξιμου ἀντιστάθηκε στὴν προσπάθειαν νὰ ἀναμειχθῇ ἡ πολιτικὴ μέσα στὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ δόγμα χάριν τῆς πολιτικῆς διπλωματίας.

Αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ σημαντικό, ἀφοῦ ἡ θεολογία τοῦ ἁγίου Μάξιμου τοῦ Ὁμολογητοῦ λέει πολλὰ στὴν ἐποχὴ μας. Γιατί σήμερον πολλοὶ μιλοῦν γιὰ τὴν θέλησιν τοῦ προσώπου, μιλοῦν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ προσώπου, ἐνῶ ὁ ἅγιος Μάξιμος καὶ ἡ ΣΤ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος λένε ὅτι ἡ θέλησις δὲν εἶναι τοῦ προσώπου, ἀλλὰ εἶναι τῆς φύσεως. Γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς ἐνῶ ἔχει ἓνα πρόσωπον, δὲν ἔχει μία θέλησιν, ἀλλὰ ἔχει δύο θελήσεις, ἐπειδὴ ἔχει δύο φύσεις. Ἐάν θεωρήσῃ κανεὶς ὅτι ἡ θέλησις συνδέεται μὲ τὸ πρόσωπον καὶ ὅχι μὲ τὴν φύσιν, τότε τὰ Τρία Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος θὰ ἔχουν τρεῖς θελήσεις, ὁπότε διαλύεται ὁλόκληρον τὸ Τριαδικὸν Δόγμα μὲ φοβερὰς συνέπειας γιὰ τὴν Ὀρθόδοξον θεολογίαν καὶ Ἐκκλησίαν.

Ἐπομένως, αὐτὸ τὸ σημεῖον τῆς διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Μαξίμου εἶναι πάρα πολὺ ἐνδιαφέρον, καὶ μάλιστα ὁ ἅγιος λέγει ὅτι ἐγὼ στὴν θεολογίαν μου δὲν λέω τίποτα δικό μου, «ἐμὸν οὐδὲν ἐρῶ παντελῶς, ὃ παρά τῶν Πατέρων ἐδιδάχθην φημί».

Αυτό έχει μεγάλη σημασία για την εποχή μας, γιατί σήμερα υπάρχουν μερικοί ὀρθόδοξοι θεολόγοι, οἱ ὁποῖοι ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ἄλλες θεολογίες, προσπαθοῦν νὰ ξεπεράσουν καὶ νὰ ὑπερβοῦν τὴν πατερικὴ παράδοση καὶ τὴν πατερικὴ θεολογία. Ἔτσι, βλέπουμε καὶ στὸν δικό μας ὀρθόδοξο χῶρο ἀνθρώπους καὶ θεολόγους, οἱ ὁποῖοι διαποτίζονται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπὸ τὴν λεγόμενη σχολαστικὴ θεολογία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὸν λεγόμενο γερμανικὸ ἰδεαλισμὸ τοῦ 18ου – 19ου αἰῶνος καὶ στὴν συνέχεια ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ρωσικὴ θεολογία τοῦ 19ου αἰῶνος, πού κινοῦνται πέρα ἀπὸ τὴν πατερικὴ παράδοση, καὶ εἶναι ὑπέρβαση τῆς πατερικῆς παραδόσεως, φυσικά καὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, καὶ συνδέουν τὴν θέληση μὲ τὸ πρόσωπο καὶ ὄχι μὲ τὴν φύση. Αὐτὸ ἀντιβαίνει ὄχι μόνον στὴν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀπόφαση τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία καταδικάζει τὰ λεγόμενα «ὑποστατικὰ θελήματα».

2. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ του φρόνημα

Τὸ δεύτερο σημεῖο τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, πού ἔχει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν εποχή μας, εἶναι ὅτι ὅλον αὐτόν τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖο ἔκανε, δέν τὸν ἔκανε μὲ ἐγωϊσμό, μὲ ὑπερηφάνεια, μὲ ἀτομισμὸ γιὰ νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, ἀλλὰ μέσα στὰ ἐκκλησιαστικὰ πλαίσια. Ἔστειλε γράμματα σὲ διάφορα πρόσωπα στὴν Κωνσταντινούπολη, τὴν Χρυσούπολη, τὴν Κύζικο, τὴν Κρήτη, τὴν Κύπρο, τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὴν Βόρεια Ἀφρική, τὴν Σικελία καὶ ἄλλοι, γιὰ νὰ τοὺς ἐνημερώσῃ γιὰ τίς συνέπειες τοῦ μονοθελητισμοῦ, ὅτι αὐτὴ ἡ ἄποψη εἶναι παράβαση ὅλης τῆς πατερικῆς παραδόσεως καὶ ἀλλοίωση τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπειτα, δέν ἐργάσθηκε ἔξω ἀπὸ τὰ Συνοδικὰ Ὅργανα τῆς Ἐκκλησίας μας. Βλέπουμε τὸν ἅγιο Μάξιμο, αὐτόν τὸν μεγάλο Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἔχῃ μία εὐγένεια ἐσωτερικὴ, νὰ ἔχῃ ἓνα ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα καὶ μάλιστα θαυμαστό. Γι' αὐτὸ ὅ,τι κάνει, τὸ κάνει οὐσιαστικά εὐρισκόμενος μέσα στὸν πνευματικὸ ὀργανισμό τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσπαθεῖ νὰ δραστηριοποιήσῃ τὸ λεγόμενο συνοδικὸ σύστημά της. Γιατί ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται συνοδικῶς καὶ ἱεραρχικῶς. Δέν διοικεῖται μόνο συνοδικῶς χωρὶς τὴν ἱεραρχικότητα, οὔτε λειτουργεῖ ἱεραρχικῶς χωρὶς τὴν συνοδικότητα.

Ὅποτε, βλέπουμε τὸν ἅγιο Μάξιμο νὰ πηγαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα, ἐκεῖ ὅπου μόλις εἶχε ἐκλεγῇ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ ἅγιος Σωφρόνιος, ὁ ὁποῖος ἦταν συμμοναστής του, συζητοῦν τὸ θέμα αὐτό, καὶ ἐκεῖνος ἔχει τίς ἴδιες ἀπόψεις καὶ, κατὰ πληροφορίες, κάνουν Σύνοδο στὴν Κύπρο τὸ 634 μ.Χ. καὶ καταδικάζουν τὸν

Μονοθελητισμό. Στην συνέχεια βλέπουμε τόν άγιο Μάξιμο νά πηγαίνει στην Καρχηδόνα καί έκεϊ νά κινητοποιή τούς Έπισκόπους καί όταν βρέθηκε έκεϊ τό 645 μ.Χ. ό πρώην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Πύρρος, πού είχε αποδεχθῆ τόν μονοθελητισμό, έκανε θεολογικό διάλογο μαζί του καί έξαναγκάστηκε ό Πατριάρχης νά δεχθῆ τίς απόψεις του.

Έπειτα ό άγιος Μάξιμος ανεβαίνει στην Ρώμη καί ενημερώνει τόν τότε όρθόδοξο πάπα Μαρτῖνο, ό όποιος συγκάλεσε Σύνοδο τό 649 μ.Χ. στό Λατερανό καί κατεδίκασε τόν Μονοθελητισμό. Καί, βέβαια, αργότερα ή ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος (τό 686 μ.Χ.) απέδέχθη πλήρως τήν διδασκαλία τοῦ άγίου Μαξίμου. Βλέπουμε, λοιπόν, έναν άγιο ταπεινό, έναν μέγα φωστήρα τῆς Έκκλησίας, μέγα όμολογητή τῆς πίστεως, ό όποιος αυτό πού λέει, τό λέει έντός τῆς Έκκλησίας καί τό λέει έντός τοῦ συνοδικοῦ συστήματος καί προσπαθεῖ νά ενεργοποιήση τήν λειτουργία τοῦ συνοδικοῦ συστήματος. Καί εἶναι πολύ χαρακτηριστικό ότι στην Σύνοδο τοῦ Λατερανοῦ τό 649 μ.Χ, όπου κατεδικάσθηκε ό Μονοθελητισμός, ένῶ πρωταγωνιστής ἦταν ό άγιος Μάξιμος, όμως δέν φαίνεται ό πρωταγωνιστικός του ρόλος. Στά Πρακτικά αὐτῆς τῆς Συνόδου, μόνο στην δεύτερη συνεδρίαση, έκεϊ πού ὑπογράφουν οἱ Έπίσκοποι, κάπου φαίνεται καί ή ὑπογραφή «Μάξιμος ό μοναχός», ένῶ αὐτός καθόρισε όλη τήν θεολογία τῆς Συνόδου αὐτῆς.

Τί σημαίνει αυτό, άγαπητοί μου άδελφοί; Σημαίνει ότι πρέπει οἱ πάντες, καί οἱ Έπίσκοποι, καί οἱ άλλοι Κληρικοί, καί οἱ μοναχοί καί οἱ θεολόγοι, καί όλοι νά δεχόμαστε τόν συνοδικό θεσμό της Έκκλησίας, νά δεχόμαστε τό συνοδικό σύστημα τῆς Έκκλησίας, όπως εκφράζεται μάλιστα ιεραρχικῶς. Κανείς δέν εἶναι πάνω από τήν Έκκλησία, κανείς δέν εἶναι πάνω από τήν Κεφαλή τῆς Έκκλησίας, πού εἶναι ό Χριστός. Τά πάντα πρέπει νά γίνονται μέσα στό συνοδικό σύστημα καί στό συνοδικό πολίτευμα, όπως ακριβῶς γίνεται στην θεία Λειτουργία.

Συλλειτουργήσαμε σήμερα καί ἦταν πρώτος λειτουργός ό οἰκεῖος Ίεράρχης, εμεῖς συλλειτουργήσαμε μαζί του, αλλά έκεῖνος ἦταν ό κατ' έξοχήν λειτουργός, αφοῦ κατά τόν άγιο Συμεών Θεσσαλονίκης αὐτός έχει «τήν τάξιν τοῦ Χριστοῦ», καί «τόν τύπον τοῦ Χριστοῦ» καί τόν «Χριστόν τυποῖ», επίσης ἦταν οἱ ἱερεῖς, οἱ διάκονοι, οἱ ψάλτες, ό λαός. Αυτό σημαίνει συνοδικό καί ιεραρχικό πολίτευμα τῆς Έκκλησίας. Καί αυτό πού γίνεται μέσα σέ κάθε θεία Λειτουργία, αυτό πρέπει νά επεκτείνεται καί στόν διοικητικό όργανισμό τῆς Έκκλησίας μας.

Σήμερα, δυστυχώς, πάσχει αυτό τό συνοδικό καί ιεραρχικό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας ἀπό ἀνθρώπους πού εἶναι καί Κληρικοί καί Ἐπίσκοποι, ιδίως ἀπό ἀνθρώπους πού παρουσιάζονται ὡς ὁμολογητές τῆς πίστεως, ἀλλά ἀρνοῦνται στήν πράξη τό συνοδικό καί ιεραρχικό σύστημα, τόν συνοδικό θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, ὁπότε αὐτή ἡ ὁμολογία πού δίνουν δέν εἶναι ὁμολογία σωτήριος.

Σ' αὐτήν, λοιπόν, τήν προοπτική, ἀγαπητοί ἀδελφοί, πρέπει νά γίνη κατανοητή ἡ προσωπικότητα καί τό ἔργο τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, δηλαδή στά δύο αὐτά σημεῖα στά ὁποῖα προσπάθησα νά περιορίσω τόν λόγο μου, ὅτι, δηλαδή, ἡ βάση τῆς θεολογίας του εἶναι ἡ θεολογία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καί ὅτι ἐνήργησε μέσα στό συνοδικό καί ιεραρχικό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ θεολογία εἶναι ἡ φωνή τῆς Ἐκκλησίας, δέν εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπό τήν Ἐκκλησία, καί ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ χῶρος τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας, μέ ἄλλα λόγια ἡ θεολογία ἐκκλησιάζεται καί ἡ Ἐκκλησία θεολογεῖ. Αὐτή εἶναι ἡ βάση τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας. Καί ἐπειδή ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς θεοσώστου Μητροπόλεως καί ἀγαπητός μας ἀδελφός, φέρει τό ὄνομα τοῦ ἁγίου Μαξίμου καί ἐορτάζει σήμερα, νομίζω αἰσθάνεται, ἀπό ὅ,τι ξέρω, μεγάλη τιμή τό ὅτι ἔχει τό ὄνομα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Πατρός τῆς Ἐκκλησίας. Καί νομίζω ὅτι διακρίνεται καί γιά τά δύο αὐτά γνωρίσματα, τά ὁποῖα προηγουμένως παρουσίασα.

Εἶναι θεολόγος, δηλαδή προσπαθεῖ νά θεολογῇ βάσει τῆς θεολογίας τῶν ἁγίων Πατέρων καί ὄχι μέ στοχασμό, γιατί, ὅπως ἔλεγε ὁ ἅγιος Σωφρόνιος, πού πρόσφατα ἀγιοκατατάχθηκε, «νοῦς φανταζόμενος εἶναι ἀνίκανος γιά τήν θεολογία», ἀφοῦ ἡ θεολογία δέν συνδέεται μέ τήν φαντασία καί τόν στοχασμό, ἀλλά εἶναι ἐμπειρία. Καί ἂν δέν ἔχη κανεῖς ἐμπειρία, τουλάχιστον πρέπει νά ἀκολουθῇ τήν ἐμπειρία τῶν πεπειραμένων ἁγίων Πατέρων. Ἔτσι καί ἐκεῖνος θεολογεῖ καί προσπαθεῖ νά θεολογῇ, ὅπως τό θέλει ἡ Ἐκκλησία.

Ἀλλά, συγχρόνως, διακατέχεται καί ἀπό τό ἐκκλησιαστικό φρόνημα, γιατί σέβεται τόν συνοδικό καί ιεραρχικό θεσμό τῆς Ἐκκλησίας μας. Γι' αὐτό καί νομίζω ὅτι ἐπαξίως φέρει τό ὄνομα τοῦ ἁγίου Μαξίμου. Καί ἄς εὐχηθοῦμε σήμερα καί ἐξ ὀνόματος τῶν ἄλλων παρόντων Ἀρχιερέων καί ἀγαπητῶν ἀδελφῶν, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου Δωροθέου, Νέας Ἰωνίας Γαβριήλ, καί Γλυφάδας Ἀντωνίου, ὁ Θεός νά τοῦ δίνη δύναμη γιά νά ποιμαίνει τήν Τοπική αὐτήν Ἐκκλησία, ὅπως τήν ποιμαίνει, πρὸς δόξαν Θεοῦ, ἀλλά καί νά συμμετέχη στά συνοδικά ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας μέ τόν τρόπο πού τό κάνει, μέ ἔντονο ἐκκλησιαστικό φρόνημα καί μέ θεολογική ἐπάρκεια, ὥστε νά δοξάζεται ὁ Θεός, καί ὁ Θεός μετά πού δοξάζεται δι' αὐτοῦ, νά τόν δοξάσῃ καί στήν Βασιλεία Του. Ἀμήν.

